

Príspevok do diskusie o ŠtB

(1) Ladislav Kováč: „Veľmi oceňujem hĺbku analýzy príspevkov J. Budaja a M. Kusého. Otázka na M. Kusého: Málokto videl tak dôkladne do kuchyne komunizmu ako ty. Vo svojom texte uvádzaš, že hlásiť každú osobu podozrivú z úkladov proti socializmu bolo povinnosťou každého člena strany. To by vlastne tiež znamenalo, že člen strany musel poskytnúť pracovníkom ŠtB akúkoľvek informáciu, ktorú od neho požadovali. Bola táto povinnosť aj explicitne uvedená v stanovách strany, alebo to určovali vnútorné smernice? Vedel každý, kto vstupoval do strany, že sa automaticky zaväzuje k spolupráci s ŠtB? Potom by sa vlastne nebolo treba čudovať – ak sa dajú brať vážne údaje od tých, čo v registroch so zvráteným potešením listujú – že v registroch je relatívne malo mien členov strany, s výnimkou tých, čo z nej boli za normalizácie vylúčení. Možno to chápať tak, že podpis na prihláške do strany či na legitimácii člena strany bol vlastne zároveň podpisom na spoluprácu s ŠtB? Samozrejme, z toho iste nevyplýva, že každý člen strany spolupracovníkom ŠtB naozaj aj bol.“

(2) „Pred tým, ako som odchádzal z domu na túto diskusiu, sa vrátila moja žena z nejakého stretnutia dôchodkýň. Paničky bývalých funkcionárov strany sa pochechtávali, že v registroch agentov ŠtB nie je jediný z ich manželov, ale je tam Budaj a iní z tých, čo prispeli k rozpadu komunizmu. Je to hanebné, že protagonista Novembra môže byť takto znevažovaný a škandalizovaný.“

(3) „Sme 15 rokov od pádu komunizmu. Aj v Nemecku po páde nacizmu trvalo 15 rokov, kým sa začalo celonárodné vyrovnávanie sa s minulosťou. Nezačalo sa však zverejnením zoznamu ľudí, ktorí poskytovali informácie Gestapu, čo bola nacistická analógia ŠtB. Nespočívalo v moralizovaní a škandalizovaní, ani aktérov, ani obetí. Spočívalo v právnych aktoch. Zločinci boli postavení pred súdy a spravodlivo odsúdení. U nás, pokiaľ viem, nedošlo k súdnemu postihu ani len jediného človeka. Pričom vôbec netreba uplatňovať retroaktivitu práva a súdiť ľudí za to, že sa podieľali na zločinoch proti ľudskosti. Stačilo by postaviť pred súd tých, čo za komunizmu porušili zákony, ktoré vtedy platili. Žiaľ, podstatný rozdiel je aj v inom: zatiaľ čo po vojne bola nacistická strana zakázaná, u nás komunistická strana nebola zákonom vyhlásená za zločineckú organizáciu. Gottwaldovi a Husákovi pohrobkovia môžu slobodne otravovať národ tou istou demagógiou, z ktorej vyrástla morálna bieda bývalého režimu, o ktorej sme dnes hovorili. Z tejto demagógie vyrástli však aj jeho zločiny.“